

1555 prudentia succurrere labentibus rebus, atque intrepide reipublicæ christianæ clavum tenere posset. Pisano atque Cornelio, patriciis Cardinalibus, idem per oratorem significant: suadent, ut illi in suprema dignitate adipiscenda suum studium, ac suffragium deferant, qui neutri addictus, unum tantum sibi publicum bonum, atque ipsius Italiæ quietem, consiliorum, & actionum omnium metam præfigat.

*Theatino-
rum institu-
tio.*

*Pauli
Quarti
Pontificis
electio.*

*Oratorum
a Venetis
ad Paulum
Pontificem e-
lectio.*

*Bernardus
Naugerius
ordinarius
orator ad
Pontificem.*

Neapolitanus Cardinalis, ex Carassa illustri familia ortus, Theatinus vocatus, Pontifex Maximus renunciatur. Is cum plures annos Theate episcopatum gessisset, coetum humilium, ac piorum virorum instituerat, quos *Theatinos* appellavit; qui communi victu utentes, acerrimos se hæresum hostes profitebantur: huiusque instituti anno M. D. XXVII. Roma bello, pestilentiaque vexata, cum ab Augustino Amulio, classis præfecto, Venetias delatus esset, præclara fundamenta jecerat: per multos annos Christianæ pietatis officiis in urbe deditus, complurium, eorumdemque illustrium civium familiaritate usus, exacta jam ætate, cum annum circiter octogesimum ageret, ad pontificatum sublatus. Ac nemo fere erat, qui Pauli (ita enim nuncupari voluit) antea vitæ cursum contemplatus, non sibi cuncta ab eo moderata polliceretur; atque illum, qui ab humanis curis semoram ætatem traduxerat, a bellicis molestiis, & regum negotiis aversum, unius pontificiæ atque ecclesiasticæ dignitatis vindicem, atque assertorem fore non speraret. Sed, vel per multos annos pectore inclusum ambitionis studium erupit; vel, ut plerumque iis accidit, qui ad supremum honorum fastigium tolluntur, statim humanæ gloriæ fastu captus, animum ambitione tumentem, victus atque apparatus pompa, illustrium ac nobilium virorum assidue sibi inservientium corona, nihil non eximium atque magnificum agitantem, significavit. Qui vero intimius Pauli affectus noverant, summopere verebantur, ne infensus multis nominibus in Cæsarem animus, dissimulatione abjecta, aliquid agicaret, quo novis Italia sollicitudinibus, ac curis exardesceret. Qui antea delecti ad Marcellum legati fuerant, iidem a Senatu ad Paulum mittuntur: una cum illis Bernardus Naugerius, Dominico Mauroceno in ordinaria legatione suffectus, Romam est profectus.

Senarum vero urbe a Cæsareanis recepta, adhuc belli reliquiæ in Hettruria manebant, cum Alcinoi Montem, Clusium, Grosset-
tum,